

Delft wil minder inspraak bij bouwprojecten

B&W stellen de raad voor om de inspraak bij bouwplannen te beperken. De rol van de gemeenteraad wordt beperkt. Bewoners zullen nog vaker dan voorheen onaangenaam verrast worden door bouwplannen waar ze niet over mee hebben kunnen praten. De Belangenvereniging TU Noord stelt voor dat de raad zelf de vinger aan de pols blijft houden bij een aantal bouwplannen.

De gemeenteraad van Delft wordt 18 december gevraagd in te stemmen met het beperken van inspraak bij bouwprojecten. Alsof het nergens over gaat heeft het college van B&W eerst geprobeerd dit voorstel als hamerstuk, dus zonder bespreking, er door te krijgen. Gelukkig heeft het CDA tijdig aan de bel getrokken en bespreking gevraagd. Waar gaat het om?

Op 1 juli 2008 is de nieuwe wet Ruimtelijke Ordening (Wro) in werking getreden. Deze wet regelt waar en wat gebouwd mag worden. Bouwplannen van enige omvang moeten in een bestemmingsplan zijn opgenomen. De procedure voor het maken of wijzigen van een bestemmingsplan kost tijd, onder andere vanwege inspraakmogelijkheden. Om toch snel bouwplannen mogelijk te maken bood de oude wet een noodoplossing, de artikel 19 procedure. Uiteindelijk werd deze noodoplossing een vaak misbruikte sluiproute voor veel bouwprojecten. Het megabouwproject Ikea Delft is bijvoorbeeld via een artikel 19 procedure (één regeltje in de Stadskrant onder de vermelding "verbouwen winkelpand") en niet via een nieuw of gewijzigd bestemmingsplan gerealiseerd. In de nieuwe Wro bestaat deze artikel 19 mogelijkheid niet meer. Om toch in sommige gevallen nog een verkorte procedure mogelijk te maken is het projectbesluit geïntroduceerd. Een bouwplan dat past in het ruimtelijk beleid en later toch wel in het bestemmingsplan komt, kan via een projectbesluit sneller worden uitgevoerd. Omdat dit niet een makkelijke sluiproute mag zijn, staat in de Wro dat de gemeenteraad over een projectbesluit moet besluiten. De raad is hierover bevoegd. Eventueel kan de gemeenteraad deze bevoegdheid delegeren aan het college van Burgemeester en Wethouders. B&W kunnen dan zelf, zonder de raad daarin te betrekken, een bouwplan toestaan (of weigeren). B&W vraagt nu aan de raad om deze bevoegdheid.

Tot zover lijkt alles logisch en redelijk. Waarom maakt de Belangenvereniging TU Noord zich nu zorgen? In de eerste plaats heeft B&W geen aandacht aan het besluit willen besteden: het was een hamerstuk. In de tweede plaats is de toelichting aan de raad summier en onvolledig: er lijken alleen maar voordelen te zijn. In werkelijkheid wordt de inspraak beperkt en wordt de positie van de raad verzwakt omdat geen nadere voorwaarden zijn gesteld aan de delegatie van de bevoegdheid.

Op grond van artikel 3.13 Wro dient een projectbesluit binnen een jaar nadat het onherroepelijk is geworden, te worden opgenomen in een ontwerpbestemmingsplan en vervolgens dient dit ontwerpbestemmingsplan ook binnen dit jaar ter inzage te worden gelegd. Gebeurt dit niet, dan kan in verband met de benodigde vergunningen voor het project geen leges worden geheven. Het is dus zaak voor de gemeente om binnen een jaar na het onherroepelijk worden van een projectbesluit met een ontwerpbestemmingsplan te komen en dit ter inzage te leggen. Dit is nieuw ten opzichte van de oude situatie en het dient ervoor om al het ruimtegebruik in Nederland zoveel mogelijk in bestemmingsplannen te regelen. Volgens de wetgever is het bestemmingsplan de centrale (plan)figuur in de Wro en is het de bedoeling van de wetgever om de positie van het bestemmingsplan met de nieuwe wetgeving te versterken.

Het is niet mogelijk om tegen een dergelijk bestemmingsplan zienswijzen in te dienen dan wel beroep in te stellen. Dat moet in de fase van de besluitvorming van het projectbesluit. In die zin is een

daaropvolgend bestemmingsplan een beheersregeling. Wordt het projectbesluit onderdeel van een groter bestemmingsplan, bijvoorbeeld een herziening van het bestemmingsplan 'Buitengebied', dan kunnen er geen zienswijzen worden ingediend en kan er geen beroep worden ingesteld tegen de onderdelen die betrekking hebben op het projectbesluit.

Bij nieuwe initiatieven, die niet passend zijn binnen het geldende bestemmingsplan, dient een herziening van het bestemmingsplan plaats te vinden. Projectbesluiten mogen in beginsel alleen worden genomen indien er op korte termijn een inpassing in het bestemmingsplan plaats kan vinden. Het projectbesluit moet zijn grondslag vinden in ruimtelijke ontwikkelingen die al op hoofdlijnen door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Hiermee wordt rekening gehouden met het uitgangspunt van de wetgever, dat het ruimtelijk beleid op hoofdlijnen door de gemeenteraad bepaald dient te worden, ook als dit gestalte krijgt door de toepassing van projectbesluiten. Wanneer aanvragen om een projectbesluit hun grondslag vinden in ruimtelijke ontwikkelingen die al op hoofdlijnen door de gemeenteraad zijn vastgesteld, lijkt delegatie geen probleem. Het ruimtelijk beleid ligt dan immers al vast: het projectbesluit en het daarmee samenhangende exploitatieplan is slechts een uitvoering daarvan. Een probleem wordt het wel als het beleid of het bestemmingsplan omstreden is, zoals met TU Noord, of andere delen van de TU wijk waar waarschijnlijk eerst een m.e.r. uitgevoerd moet worden. Het college bepaalt, als het delegatievoorstel wordt aangenomen, in de toekomst of een project past. Als een projectbesluit leidt tot uitvoering van een bouwplan, doen de raad en het bestemmingsplan er verder niet meer toe. Inspreken bij commissiebehandeling of bezwaar en beroep bij de omzetting in een bestemmingsplan zijn niet mogelijk.

Eerder al heeft een raadsmeerderheid besloten dat omwonenden niet persoonlijk geïnformeerd hoeven te worden over bouwplannen in hun directe omgeving. Daarvoor moeten ze maar elke week goed in Stadskrant kijken. En, zoals wij afgelopen zomer gemerkt hebben, zelfs midden in de zomervakantie ontdekken dat een groot bouwplan (nieuwbouw in de Botanische Tuin) wordt vermeld bij een niet bestaande straat (de prof. van Itersonstraat). Ondanks toezeggingen van B&W aan de raad om met de Belangenvereniging TU Noord te overleggen gebeurt dit niet en zijn wij dus bij bouwplannen aangewezen op de Stadskrant en besluitvorming in de gemeenteraad.

Wij zijn niet persé tegen een delegatiebesluit, maar de raad moet er wel goede voorwaarden aan stellen: een negatief projectbesluit, omdat het niet in het beleid past, moet door B&W genomen kunnen worden. Voor een positief projectbesluit moet gelden dat initiatieven die niet passend zijn binnen het vastgestelde beleid afzonderlijk aan de raad moeten worden voorgelegd. *Daarnaast is het nodig dat initiatieven die politiek of maatschappelijk gevoelig zijn ook aan de raad zullen worden voorgelegd voordat besluitvorming door het college kan worden genomen.* Hier ligt bij uitstek een taak voor de raad om het democratisch proces voor de burger zichtbaar te maken en deze niet het gevoel te geven dat we door regenten worden bestuurd.

Verder vinden wij dat het college, uiterlijk de week na het collegebesluit tot het voornemen medewerking te verlenen, c.q. tot afwijzing van het verzoek heeft besloten, de raad hiervan in kennis moet stellen. En wij vinden dat wanneer een belangrijk deel van de raad binnen een bepaalde termijn te kennen heeft gegeven het niet eens te zijn met het genomen besluit, de procedure moet worden gestaakt en het projectbesluit alsnog aan de raad ter besluitvorming moet worden voorgelegd.